

**Linkki 1.8.2025 voimaantulevaan esiopetuksen valtakunnalliseen perusteeseen:
Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 - ePerusteet**

1 Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

1.4 Taipalsaaren esiopetussuunnitelman laatiminen ja ratkaisut

Taipalsaaren esiopetussuunnitelma on laadittu esiopetuksen yksiköiden yhteisenä ja se perustuu tiiviisti valtakunnalliseen suunnitelmaan ja sen rakenteisiin. Valtakunnalliset tekstit ovat osa asiakirjaa ja jokaisen valtakunnallisen tekstiosan jälkeen on luettavissa Taipalsaaren kunnan paikalliset toimintatavat. Taipalsaarella esiopetusta annetaan suomen kielellä. Taipalsaaren kuntakohtaiseen esiopetussuunnitelmaan sisältyy lapsen oikeus tulla kohdelluksi tasa-arvolain sekä yhdenvertaisuuslain mukaisesti.

Tämän esiopetussuunnitelman laadinnassa huomioitiin sekä kunnallinen että lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Esiopetussuunnitelman laadinnassa otettiin huomioon myös Taipalsaaren kuntastrategia, Maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma, Taipalsaaren perusopetuksen kuntakohtainen opetussuunnitelma ja valtakunnallinen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma.

Kulttuuripolku on kulttuurikasvatusohjelma, joka perustuu valtakunnallisiin esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteisiin ja lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Kulttuuripolku tukee ja täydentää perusopetuksen ja esiopetuksen erilaisten oppimisympäristöjen ja laaja-alaisen oppimisen tavoitteita. Kulttuuripolku tutustuttaa oppilaan oman kunnan Taipalsaaren ja lähikaupungin Lappeenrannan kulttuuri- ja taidetarjontaan, kulttuuriperintöön, taidelaitoksiin ja -yhdistyksiin sekä monipuolistaa yhteistyötä. Kulttuuripolun (kulttuuriohjelman) periaatteita on hyödynnetty myös kuntakohtaista esiopetussuunnitelmaa laadittaessa.

Taipalsaarella esiopetus tapahtuu koulujen yhteydessä, joten esiopetuksen opetussuunnitelma sisällytetään koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelma laaditaan paikallisen yksikön johtajan johdolla paikallisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti. Ryhmän saama tuki on esiopetuksen perusta. Esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma, jossa näkyy lapsen tarvitsema tuki. Koulun ja esiopetuksen yhteiseen lukuvuosisuunnitelmaan sisällytetään toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät tavoitteet sekä vuosittaiset pedagogiset painotukset ja oppilashuolto. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja annetaan oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen lisänä ennakoivasti ja suunnitelmallisesti. Lapsikohtaisia tukitoimia annetaan, jos lapsella on oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä ja ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta vaikeuksia oppimisessa ja esiopetukseen osallistumisessa. Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen, ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja lapsikohtaisten tukitoimien tavoitteena on turvata se, että kaikki lapset voivat oppia ja toimia ryhmässä esiopetukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Huomiota kiinnitetään erityisesti esteettömyyteen, saavutettavuuteen sekä oppimisen vaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen.

Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointiin perustuen on laadittava tuen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelman laatii esiopetuksen opettaja. Erityisopettaja osallistuu tarvittaessa tuen toteuttamista koskevan suunnitelman laatimiseen. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki, jota annetaan esiopetusryhmässä, muodostaa kokonaisuuden opiskeluhuollon kanssa. Tämä edistää oppimisen ja osallistumisen lisäksi lasten osallisuutta ja lasten yhteisöön kiinnittymistä.

Esiopetusta ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään ja kehitetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Yksilöllisesti pohditut tavoitteet hyödyttävät lapsen kehitystä ja oppimista, joten opettaja keskustelee kunkin lapsen yksilöllisistä tarpeista, toiveista ja oppimisen tavoitteista lapsen ja hänen huoltajansa kanssa. Esiopetuksen henkilöstö ottaa nämä tarpeet ja toiveet huomioon opetusta suunniteltaessa sekä oppimisympäristöjen kehittämisessä. Koko esiopetuksen henkilöstö on vastuussa siitä, että esiopetusta toteutetaan suunnitelmallisesti ja kielitietoisesti.

Arvioinnin tehtävä esiopetuksessa on suunnitella ja kehittää opetusta sekä tukea jokaisen lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Arviointiin osallistuvat opettajien lisäksi muu esiopetuksen henkilöstö sekä lapset ja huoltajat. Lapsen myönteinen käsitys itsestään oppijana rakentuu päivittäisen rohkaisevan ja kannustavan palautteen avulla. Lapsen ja hänen huoltajiensa on tärkeää saada käsitys lapsen vahvuuksista ja kehittämisalueista.

Taipalsaaren perusopetuksen ja esiopetuksen arvoperusta rakentuu opetussuunnitelman perusteissa kuvatuille arvoille:

- Lapsen edun ensisijaisuus
- Lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun
- Yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus
- Lapsen mielipiteen huomioon ottaminen
- Inklusiiviset periaatteet
- Lapsen syrjintäkielto
- Lapsella on oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan
- Lapsen ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen
- Ihmisyys, tasa-arvo ja demokratia
- Kulttuurinen moninaisuus rikkautena
- Kestävän elämäntavan välttämättömyys

2 Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

2.7 Taipalsaaren esiopetuksen järjestäminen ja sitä ohjaavat velvoitteet

Taipalsaarella sivistyslautakunta päättää esiopetuksen järjestämisestä. Esiopetuksesta vastaa perusopetuksen tehtäväalue ja sitä järjestetään alakoulujen yhteydessä. Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta ja se liittyy kiinteästi sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen. Taipalsaaren kunnan esiopetussuunnitelma ohjaa toimintaa ja sitä tarkennetaan ja täsmennetään esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmassa, sekä esiopetuksen ja koulun yhteisessä vuosisuunnitelmassa. Tavoitteena on rakentaa lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta johdonmukaisesti etenevä kokonaisuus. Esiopetuksessa noudatetaan osittain perusopetuksen työpäiviä, jotka sivistyslautakunta vahvistaa.

Taipalsaaren kunnan strategia tulee esille myös esiopetuksessa.

Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Taipalsaarella esiopetusta kehitetään osana yhtenäistä oppimispolkua varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Esiopetus ja varhaiskasvatus muodostavat lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevan eheän kokonaisuuden. Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutuu esiopetusyksiköissä. Taipalsaarella varhaiskasvatuksen ja esi- ja alkuopetuksen yhteistyön lähtökohtana on tukea lapsen kokonaisvaltaista kehitystä ja oppimista tasapainoiseksi ja hyvinvoivaksi ihmiseksi. Lapsille syntyy kokemus ryhmän ja yhteisön jäsenyydestä. Pedagoginen jatkuvuus turvataan siirtymävaiheissa moniammatillisella yhteistyöllä.

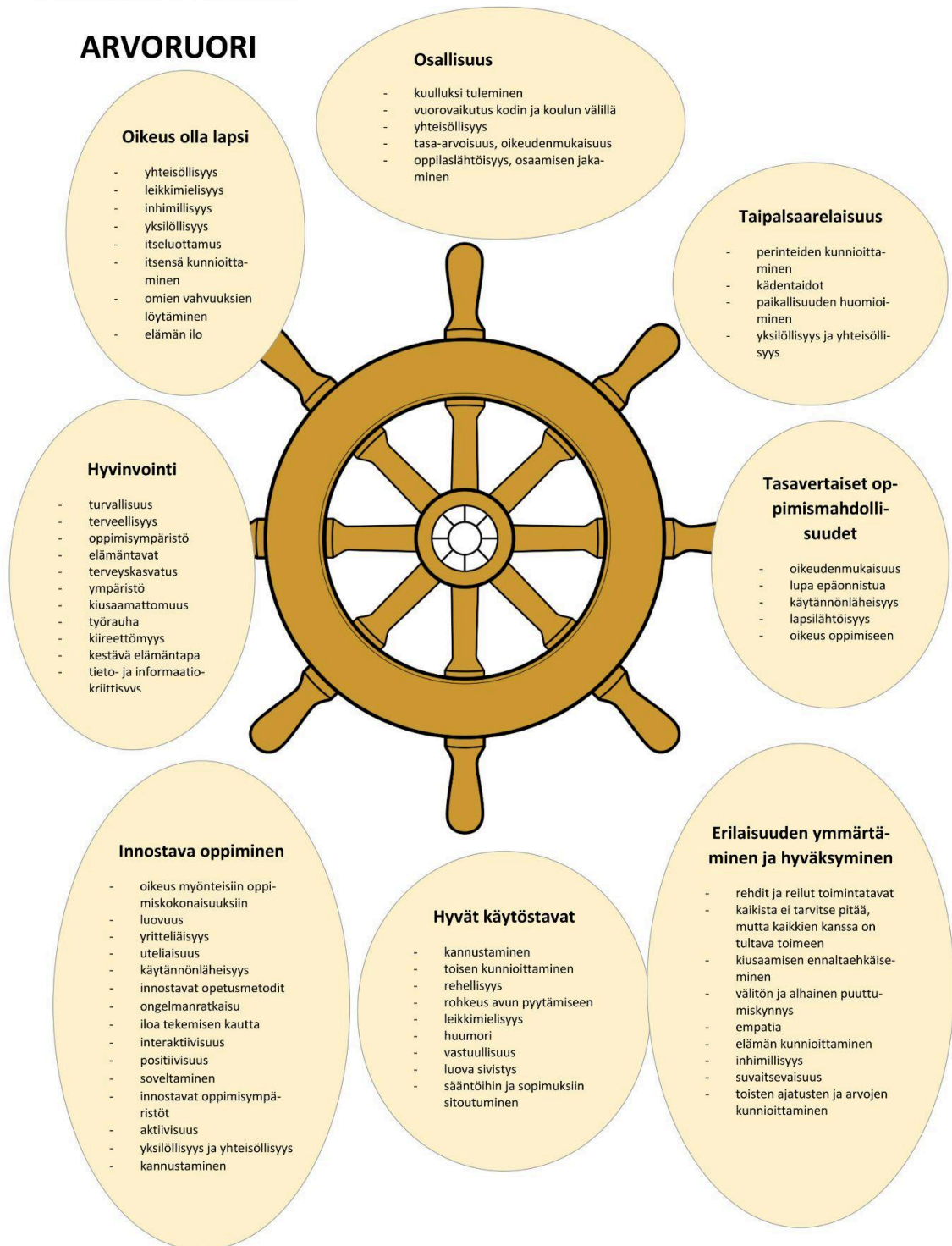
Esiopetuksen arvoperusta Taipalsaarella

Yhteisöllisen hyvinvoinnin perustaksi on rakennettu yhteinen Saari-malli:

[Yhteisöllisyyden saarimalli - Taipalsaari](#)

PERUSOPETUKSEN

ARVORUORI

KUVIO 1. Taipalsaaren perusopetuksen arvoruori

Taipalsaaren kunnan perusopetus rakentuu opetussuunnitelman perusteissa esitetylle arvoperustalle. Sitä on täsmennetty oppilaiden, vanhempien ja opetushenkilöstön näkemyksillä. Taipalsaaren perusopetuksen arvot tulevat esille arvotyöskentelyn pohjalta kootussa arvoruorissa. Edellisen sivun kuvion (Kuvio 1, Taipalsaaren perusopetuksen arvoruori) periaatteet ovat oivalliset myös esiopetuksen pohjana Taipalsaarella.

Esiopetuksessa medialukutaitoja opitaan ja kehitetään yhdessä leikinomaisesti tutkien, oivaltaen ja kokeillen. Kokemukset median parissa monipuolistuvat, ja lapsilla on aktiivinen rooli median käyttäjinä ja tuottajina. Median kautta tutkitaan maailmaa ja oivalletaan asioita. Samalla opetellaan ymmärtämään, mikä on satua ja mikä totta. Yhdessä tarkastellaan, millaisia lapsille merkitykselliset mediasisällöt ovat ja tutkitaan mediaa lasten arjessa. Lasten kanssa käsitellään turvallista median käyttöä ja ikärajoja. Lapsia rohkaistaan kokeilemaan median tuottamiseen, mielikuvituksen rikkaaseen käyttöön ja luovaan mediailmaisuun yhdessä toisten kanssa. Mediaa käytetään yhdessä myös viestintään, ja viestintätaitojen kehittymistä tuetaan harjoittelemalla hyvää, toiset huomioon ottavaa vuorovaikutusta arjessa.

Esiopetuksessa tutustutaan sähköiseen oppimisympäristöön. Lasten kanssa tutustutaan tietokoneeseen ja havainnoidaan tietokoneiden ohjaamaa teknologiaa arjen ympäristöissä. Tutkitaan yhdessä laitteiden toimintaperiaatteita. Harjoitellaan järjestelemään asioita eri tavoin ja perustein sekä selitetään havaintoja ja ratkaisuja yhdessä. Pohditaan, jäsennetään ja tutkitaan arjen ilmiöitä ja ongelmia. Tutustutaan erilaisiin toimintaohjeisiin sekä kokeillaan leikillisesti toimintaohjeiden noudattamista ja antamista.

Lapset saavat kokemuksia luovasta tekemisestä ja ilmaisusta teknologian avulla. He keksivät ja rakentelevat omia laitteita, robotteja ja pelillisiä ympäristöjä. Heitä kannustetaan esittämään omia ideoitaan sekä kuuntelemaan toisia ja jakamaan osaamistaan yhteisessä työskentelyssä.

Digitaalisen osaamisen kuvaukset - ePerusteet

Oppimisympäristöt suunnitellaan siten, että lapset voivat leikeissään harjoitella ohjelmoinnissa tarvittavia ajattelun taitoja: luokittelua, vertailua ja järjestykseen asettamista. Lasten kanssa havainnoidaan myös säännönmukaisuuksia ja toistuvia asioita.

Lasten kanssa tutustutaan tietokoneeseen ja havainnoidaan tietokoneiden ohjaamaa teknologiaa arjen ympäristöissä. Tutkitaan yhdessä laitteiden toimintaperiaatteita. Harjoitellaan järjestelemään asioita eri tavoin ja perustein sekä selitetään havaintoja ja ratkaisuja yhdessä. Pohditaan, jäsennetään ja tutkitaan arjen ilmiöitä ja ongelmia. Tutustutaan erilaisiin toimintaohjeisiin sekä kokeillaan leikillisesti toimintaohjeiden noudattamista ja antamista.

ASIAKIRJAPOHJA OPH

Oppimiskäsitys Taipalsaarella

Taipalsaarella esiopetuksessa korostuu oppimisen ilo sekä lapsen ideoista ja mielenkiinnon kohteista nousevat aiheet. Vertaisryhmän vuorovaikutus vahvistaa oppimista. Lapsia kannustetaan jakamaan osaamistaan muille, jolloin oma oppiminen vahvistuu.

Esioppilaat osallistuvat Vehkataipaleen koululla metsäkouluun osana kouluyhteisöä. Metsäkoulutoiminta edistää lasten syväoppimista ja yhteisöllisyyttä, samalla toteutuvat monialaiset oppimiskokonaisuudet. Taipalsaaren kirkonkylän koulun esioppilaat ovat osa LUMA-Suomen kehittämis-yhteisöä. Vuosittain Taipalsaaren Kirkonkylän esiopetuksessa alkaa laaja-alainen projekti, joka pohjautuu lasten kysymyksiin.

Lapsen pystyvyyden tunnetta vahvistetaan auttamalla heitä tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Rohkaiseva ohjaus ja kannustava palaute lisäävät lasten luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa sekä edistävät kiinnostusta ja halua laajentaa ja syventää oppimaansa. Oppimisen haasteisiin vastataan kehittämällä lasten vahvuuksia edelleen.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen alkaa jo varhaislapsuudessa ja jatkuu läpi elämän. Lasten laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, miten esiopetuksessa työskennellään ja millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan.

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Se vahvistuu vähitellen oppimisen polun aikana eri tiedon- ja taidonaloihin liittyvässä opiskelussa sekä arjen toiminnassa ja vuorovaikutuksessa.

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen edistää lasten kasvua yksilöinä ja yhteisönsä jäseninä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet tukevat heidän valmiuttaan suuntautua elinikäisen oppimisen polulle ja luovat pohjaa kestävän elämäntavan omaksumiselle.

Laaja-alaisen osaamisen kehittämisen tehtävä otetaan huomioon kaikessa esiopetuksen toiminnassa: toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä kehitettäessä sekä kasvatus- ja opetustyössä. Tehtävä perustuu valtioneuvoston asetuksen periaatteelle tarkastella opetusta kokonaisuutena. Sen toteutuminen edellyttää suunnitelmallista työskentelyä ja tavoitteiden toteutumisen arviointia sekä esi- ja perusopetuksen yhteistyötä. Valtioneuvoston asetus (422/2012) ja OKM muistio 28.6.2012

3 Esiopetuksen toimintakulttuuri

3.5 Esiopetuksen toimintakulttuuri Taipalsaarella

Taipalsaarelaisen esiopetuksen toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen esiopetus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä. Esiopetuksen toimintakulttuurin kehittäminen toteutuu jatkuvan havainnoinnin ja arvioinnin periaatteella, ja siihen osallistuvat lapset, huoltajat, esiopetusyhteisö ja lähikoulu sekä tarpeen mukaan muut yhteistyökumppanit. Esiopetusryhmät voivat täsmentää toimintakulttuuriinsa ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyviä tavoitteita sekä yhteistyöhön liittyviä käytäntöjä koulun yhteiseen lukuvuosisuunnitelmaan.

Esiopetussuunnitelmat sisältävät jatkuvan havainnoinnin ja arvioinnin periaatteen. Lapsia ja huoltajia osallistutetaan toiminnan dokumentoinnissa ja kehittämisessä. Toiminta on avointa ja opetuksen painopisteitä rakennetaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Lasten toiveita ja odotuksia kuullaan koko esiopetusvuoden ajan.

Esiopetusta edeltävänä keväänä lapsille järjestetään tutustumispäivä. Aloituskeskustelu kotoa esiopetukseen / siirtokeskustelu varhaiskasvatuksesta esiopetukseen toteutetaan huoltajia kuulevalla, perhettä kunnioittavalla ja luottamusta rakentavalla tavalla.

Yhteistyön lähtökohtana ovat lasten tarpeet, jolloin yhteistyötä ohjaa lasten edun ja oikeuksien toteuttaminen. Tavoitteena on huoltajien ja kasvattajien tietoinen sitoutuminen toimimaan yhdessä lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Yhteistyö auttaa tunnistamaan mahdollisimman varhain lapsen kehityksen tai oppimisen alueella oleva mahdollinen tuen tarve. Luottamuksellinen ilmapiiri mahdollistaa myös ongelmatilanteissa huoltajien ja esiopetushenkilöstön välisen yhteistyön.

Huoltajien osallisuus esiopetuksen suunnitteluun, kehittämiseen ja toiminnan arvioimiseen tapahtuu oman lapsen ja hänen lapsiryhmänsä kautta. Päivittäinen tiedonvaihto tapahtuu Wilmaa hyödyntäen.